



Sectoraal comité voor de Federale Overheid

Beraadslaging FO nr 07/2015 van 19 maart 2015

Betreft: Aanvraag van de Universiteit Gent, Faculteit Diergeneeskunde, om toegang te krijgen tot gegevens die bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen worden bewaard (AF-MA-2015-013)

Het Sectoraal comité voor de Federale Overheid;

Gelet op de wet van 8 december 1992 *tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid de artikelen 31*bis* en 36*bis*;

Gelet op het koninklijk besluit van 17 december 2003 *tot vaststelling van de nadere regels met betrekking tot de samenstelling en de werking van bepaalde sectorale comités opgericht binnen de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer*;

Gelet op de aanvraag van de Universiteit Gent, Faculteit Diergeneeskunde, ontvangen op 29/01/2015;

Gelet op de aanvraag van het technisch en juridisch advies gericht aan de Federale Overheidsdienst Fedict op 03/03/2015;

Gelet op het verslag van de Voorzitter;

Beslist op 19 maart 2015, na beraadslaging, als volgt:

I. VOORWERP VAN DE AANVRAAG

1. De Universiteit Gent, Faculteit Diergeneeskunde, Vakgroep Voortplanting, Verloskunde en Bedrijfsdiergeneeskunde (hierna "de aanvrager") wenst bij het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (hierna "het FAVV") contactgegevens van pluimveehouders op te vragen en dit in het kader van een wetenschappelijk project met als titel "Pathogenese, Diagnostiek en Preventie van Darmgezondheidsproblemen van vleeskippen".
2. Om identificatie van mogelijke risicofactoren voor dysbacteriose bij vleeskippen vast te stellen werden met name drie veldstudies uitgeschreven om het voorkomen van deze aandoening op bedrijfs –en dierniveau na te gaan, predicatieve factoren te beschrijven en factoren die dysbacteriose kunnen voorkomen te identificeren. De opbouw van deze drie studies vereist het bezoeken van pluimveebedrijven waar vleeskippen gehouden worden. De eerste studie is een cross-sectionele studie op 50 vleeskuikenbedrijven. Dit zou de aanvrager een indicatie moeten geven over de prevalentie enerzijds en een aantal risicofactoren anderzijds. Vervolgens worden in een longitudinale studie, 20 bedrijven uit de eerste studie doorheen de tijd opgevolgd. Dit zou meer info moeten verschaffen over de dynamiek tussen de risicofactoren. In de derde studie, worden aan de hand van een vragenlijst 100 vleeskuikenbedrijven doorgelicht. Dit heeft als doel om de werkelijke prevalentie beter te bepalen en de invloed van een risicofactor op de prevalentie te beoordelen.
3. De pluimveehouders die in het kader van dit onderzoek geviseerd worden, zullen in eerste instantie benaderd worden via een e-mail of brief met informatie over het project, met de selectiecriteria en met de vraag om deel te nemen. Een week nadat ze deze mail ontvingen, worden de veehouders opgebeld en dit tweede contact wordt door de aanvrager als volgt gemotiveerd: *"De verwachtingen omtrent deelname aan het IWT-Landbouwproject uitgaande van de verzonden brief of mail, lijken ons zeer laag te zijn. Bij telefonisch contact kunnen de pluimveehouders de specifieke vragen die zij hebben over het IWT-Landbouw project uitgebreid met mezelf bespreken. Ervaring leert ons dat oudere pluimveehouders vaak geen mail adres hebben. Hun jongere collega's vinden vaak de tijd niet om hun email te lezen. Pluimveehouders staan vaker open voor deelname wanneer zij via een goed telefonisch gesprek op de hoogte gebracht worden van het project. Tevens zullen zij positiever reageren indien hun bedrijfsdierenarts wordt betrokken in de samenwerking. Goed persoonlijk contact met een pluimveehouder zorgt voor een optimale betrokkenheid bij het bedrijfsbezoek en de datacollectie. Dit kan alleen maar leiden tot een accuratere collectie van de data en een hogere representativiteit voor de populatie."*

4. De pluimveehouders die hun toestemming geven om deel te nemen aan het project, krijgen onmiddellijk een code. Vanuit de aanvrager zal één dierenarts het contact met de veehouders onderhouden en de bedrijfsbezoeken afleggen. Alle verzamelde gegevens worden in een database ingevoerd. In deze database zullen geen namen van pluimveehouders figureren, maar louter hun code.

II. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

5. Krachtens artikel 36*bis* WVP, "*vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een federale overheidsdienst of door een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid die onder de federale overheid ressorteert een principiële machtiging (van het bevoegd sectoraal comité)*".
6. De gegevens zullen bij een Federale dienst, met name bij het FAVV, worden opgevraagd. De gevraagde gegevens (cf. infra randnummer 15) zullen niet altijd persoonsgegevens in de zin van artikel 1, § 1, WVP betreffen daar zij soms louter informatie over rechtspersonen zullen bevatten. Er kan echter niet worden ontkend dat de gegevens in veel gevallen (onrechtstreeks) in verband kunnen gebracht worden met natuurlijke personen (met name pluimveehouders), waardoor zij toch als "persoonsgegevens" kunnen gekwalificeerd worden. Voor zover dit het geval is vergt de geplande mededeling, ingevolge artikel 36*bis*, WVP, effectief een machtiging van het Comité.

B. TEN GRONDE

1. FINALITEITSBEGINSEL

7. "*Persoonsgegevens dienen voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en niet verder te worden verwerkt op een wijze die, rekening houdend met alle relevante factoren, met name met de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. Onder de voorwaarden vastgesteld door de Koning na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna de Commissie), wordt verdere verwerking van de gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden niet als onverenigbaar beschouwd'* (artikel 4, § 1, 2° WVP).

8. De gegevens worden aangevraagd met het oog op het uitvoeren van een studie omtrent darmgezondheidsproblemen bij vleeskippen. Concreet zullen de gevraagde gegevens gebruikt worden om de betrokken pluimveehouders te contacteren, informatie over het project toe te sturen en de toestemming te vragen om deel te nemen aan het project.
9. Dit doeleinde beantwoordt aan de voormelde vereisten van de WVP. Het Comité brengt in herinnering dat de gevraagde gegevens enkel met het oog op dit doeleinde mogen verwerkt worden.
10. In deze context moet ook geanalyseerd worden of het doeleinde van wetenschappelijk onderzoek van de aanvrager niet onverenigbaar is met het doeleinde waarvoor de gegevens door het FAVV worden verwerkt. Het Comité wijst er op dat ongeacht het oorspronkelijk doel van de verwerking van de gegevens door het FAVV, de verdere verwerking van deze gegevens voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden door de aanvrager hoe dan ook niet als onverenigbaar wordt beschouwd als de bepalingen van hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de WVP (hierna het koninklijk besluit van 13 februari 2001) worden nageleefd.
11. Hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 voorziet in een cascade-systeem:
 - a. in principe dient wetenschappelijk onderzoek op basis van anonieme gegevens te gebeuren;
 - b. indien de onderzoeker weliswaar niet de identificatie van de betrokken personen nodig heeft, maar het gegevensverlies van de anonimisering niet aankan of via de bron toch terug moet kunnen voor aanvullende gegevens, volstaan gecodeerde gegevens;
 - c. indien er een transfert van persoonsgegevens met directe identificatie nodig is, moeten de betrokkenen niet alleen ingelicht worden over de voorgenomen transfer, maar ook hun uitdrukkelijke toestemming geven. De onderzoekers kunnen van deze verplichting vrijgesteld worden indien men in de aanvullende aangifte bij de Commissie met succes argumenteert dat dit niet kan of onevenredig veel moeite kost.
12. De aanvrager stelt dat het voor hem onontbeerlijk is om over niet-gecodeerde gegevens te kunnen beschikken, aangezien er in het kader van het onderzoek ook bedrijfsbezoeken zullen plaatsvinden. De veehouders zouden – zoals hoger reeds aangehaald – dan ook niet alleen moeten ingelicht worden over de voorgenomen transfert van hun gegevens, maar ook

hun uitdrukkelijke toestemming geven. De onderzoekers kunnen van deze verplichting vrijgesteld worden indien men in de aanvullende aangifte bij de Commissie met succes argumenteert dat dit niet kan of onevenredig veel moeite kost (zie artikelen 20, 2° en 21 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001). De aanvrager wenst gebruik te maken van deze vrijstelling en geeft hiervoor de volgende argumenten: *"Vanwege het belang van een goede medewerking is het uiterst belangrijk dat deelnemende veehouders de onderzoekers van de Faculteit Diergeneeskunde, Universiteit Gent, als neutraal beschouwen. Wij vrezen sterk dat dit niet het geval zal zijn indien de uitnodiging -en daarmee het eerste contact met de veehouders- uitgaat van het FAVV. Het probleem is namelijk dat veehouders het FAVV zien als controlerende overheid en niet als (neutrale) onderzoeksinstelling. Wij verwachten dan ook dat veehouders minder bereid zullen zijn om deel te nemen aan het project. Deelnemende veehouders zullen terughoudend zijn om gegevens aan te leveren en wellicht zullen veehouders niet alle benodigde gegevens aanleveren. Er wordt ten slotte gevraagd om gevoelige gegevens, zoals geneesmiddelengebruik. Dit is een ongewenste situatie voor een onderzoeksproject."*

13. Het Comité neemt hier akte van en het is van oordeel dat de aanvrager zich in onderhavig geval effectief kan beroepen op de uitzondering die is voorzien in artikel 20, 2° van het koninklijk besluit van 13 februari 2001, mits hij de procedure volgt die is vastgelegd in artikel 21 van hetzelfde koninklijk besluit (aanvullende aangifte bij de Commissie). Onder die voorwaarden is de voorgestelde verwerking niet onverenigbaar met de oorspronkelijke doeleinden (artikel 4, § 1, 2° WVP), aangezien voldaan wordt aan hoofdstuk II van het koninklijk besluit van 13 februari 2001.

2. PROPORCIONALITEITSBEGINSEL

2.1. Gevraagde gegevens

14. Artikel 4, § 1, 3°, WVP stelt dat persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig dienen te zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.
15. De aanvrager omschrijft welke gegevens van de pluimveehouders noodzakelijk zijn in het kader van zijn onderzoek:
- a. naam;
 - b. facturatie –en beslagadres;
 - c. telefoonnummer;

- d. e-mailadres;
 - e. gekweekte diersoort en aantal dieren.
16. De gegevens onder de punten a t.e.m. d zijn noodzakelijk om de pluimveehouders te kunnen contacteren en om hun toestemming te vragen om deel te nemen aan het onderzoek (cf. supra randnummers 3-4). De gegevens onder punt e zullen gebruikt worden om de pluimveehouders te selecteren, daar het de bedoeling is dat de deelnemende bedrijven een welbepaald aantal dieren van een bepaalde soort hebben.
17. Daarnaast wenst de aanvrager ook per pluimveehouder de naam van de bedrijfsdierenarts, alsook zijn telefoonnummer en e-mailadres te kennen en hij motiveert dit als volgt: *"Wij weten uit ervaring dat een goede samenwerking met de bedrijfsdierenarts belangrijk is om goede informatie in te winnen en misverstanden te voorkomen. De bedrijfsdierenarts wordt geïnformeerd bij deelname van een veehouder aan het project. Indien gewenst kan hij/zij aanwezig zijn tijdens het bedrijfsbezoek."*
18. Het Comité is van oordeel dat deze gegevens in het licht van het onderwerp van de studie toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn in de zin van artikel 4, § 1, 3° van de WVP.

2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

19. Persoonsgegevens mogen niet langer worden bewaard dan voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt, noodzakelijk is (artikel 4, § 1, 5° van de WVP).
20. De aanvrager stelt dat het project vijf jaar zal duren en dat de verzamelde persoonsgegevens na deze termijn zullen vernietigd worden.
21. Het Comité beschouwt dit als een maximumtermijn. Mocht het doeleinde reeds vóór het vervallen van die termijn zijn bereikt, dienen de gegevens nog voor afloop van deze termijn door de aanvrager te worden bewaard onder een vorm die het niet mogelijk maakt om de betrokkenen te identificeren. Onder die modaliteiten, is het Comité van oordeel dat de opgegeven bewaartermijn gepast is in het licht van voornoemd artikel 4, § 1, 5°, WVP.

2.3. Frequentie van de toegang en de duur van machtiging

22. Betreffende de door de aanvrager verzochte eenmalige toegang tot de gegevens van het FAVV, is het Comité van oordeel dat deze gepast en dus in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 4, § 1, 3°, van de WVP, aangezien het hier een éénmalig onderzoeksproject betreft.
23. Hoger werd reeds aangehaald dat de aanvrager de gegevens voor maximum 5 jaar zal bewaren en de gevraagde machtigingsduur loopt hier parallel mee. Het Comité is van oordeel dat dit gepast en dus in overeenstemming is met het bepaalde in artikel 4, § 1, 3°, van de WVP.

2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

24. De gevraagde gegevens zullen intern gebruikt worden – met name door één professor en één dierenarts van de Vakgroep Voortplanting, Verloskunde en Bedrijfsdiergeneeskunde – en is er dus geen expliciete mededeling aan derden.
25. Het Comité ziet in het licht van artikel 4, § 1, 3° WVP en artikel 16, § 2, 2° WVP, geen bezwaren tegen het feit dat bovengenoemde personen onder deze modaliteiten toegang hebben tot onderhavige persoonsgegevens. Het onderlijnt wel dat de nodige maatregelen moeten worden genomen opdat de toegang in de praktijk ook beperkt blijft tot deze personen.

2.5. Rapportage

26. Overeenkomstig artikel 23 van het koninklijk besluit van 13 februari 2001 mogen de resultaten van de verwerking voor historische, statistische of wetenschappelijke doeleinden in beginsel niet worden bekendgemaakt in een vorm die de identificatie van de betrokken persoon mogelijk maakt. Het Comité benadrukt dat de aanvrager dit principe dient te respecteren.

3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

27. Een belangrijk principe van de WVP is dat in beginsel geen persoonsgegevens mogen worden verwerkt zonder dat de betrokken persoon daarvan in kennis wordt gesteld (artikel 9 WVP).

28. De aanvrager stelt dat de pluimveehouders die door hem zullen benaderd worden, zullen geïnformeerd worden omtrent het feit dat hun gegevens bij het FAVV werden verkregen. Tevens zal hij de bedrijfsdierenartsen aanschrijven om hen te verwittigen dat cliënten binnen hun praktijk kunnen gecontacteerd worden. De bedrijfsdierenarts wordt ook geïnformeerd bij effectieve deelname van een veehouder aan het project.
29. Het Comité neemt hier akte van en dringt er op aan om ook in de brieven aan de bedrijfsdierenartsen duidelijk aan te geven dat hun gegevens bij het FAVV werden verkregen. Verder beveelt het aan om ook langs de kant van het FAVV in de nodige transparantie te voorzien, door bijvoorbeeld op de website uitleg te verschaffen omtrent onderhavige doorgifte van persoonsgegevens.

4. BEVEILIGING

4.1. Op het niveau van de aanvrager

30. Uit de meegedeelde stukken blijkt dat de aanvrager over een veiligheidsconsulent beschikt, alsook over een algemeen veiligheidsbeleid. Het Comité heeft hier akte van genomen.

4.2. Op het niveau van het FAVV

31. Uit de meegedeelde stukken blijkt dat het FAVV over een veiligheidsconsulent beschikt, alsook over een algemeen veiligheidsbeleid. Het Comité heeft hier akte van genomen.

OM DEZE REDENEN

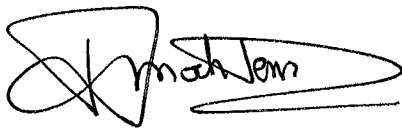
het Comité

- 1° machtigt** de mededeling van de hogervermelde persoonsgegevens die bij het FAVV worden bewaard en dit om het doeleinde zoals omschreven in randnummer 8 te verwezenlijken;
- 2° beslist** dat deze machtiging geldt voor zover en voor zolang de voorwaarden vermeld in de randnummers 9, 13, 25 en 29, worden nageleefd door de aanvrager;

3° beslist dat het zich het recht voorbehoudt om, in voorkomend geval op geregelde tijdstippen, de effectieve en duurzame toepassing te controleren van technische en organisatorische maatregelen die conform de stand van de techniek zijn en van aard om de risico's adequaat te dekken. In dit verband gebiedt het Comité de aanvrager iedere relevante wijziging in de beveiliging van de gemachtigde verwerkingen aan het Comité mee te delen.

Voor de Wnd. Administrateur, afw.

De Voorzitter,



An Machtens
Wnd. Afdelingshoofd ORM



Stefan Verschuere

